

II FÒRUM D'IMPULS D'UN INSTRUMENT ECONÒMIC DE VALORITZACIÓ D'UNA XARXA MEDITERRÀNIA DE BOSCOS GESTIONATS A DINÀMICA NATURAL

CONTINGUTS:

Ubicació:

Sala Ca les Hermanas, Sant Feliu de Pallerols, la Garrotxa

Emissió en directe pel canal de Youtube de SÈLVANS:

<https://youtu.be/Dq9Xw8YCSjQ>

Data i horari:

15 d'octubre de 2021
de 9:00 a 12:45

Aforament limitat, assistència per invitació: info@selvans.ONG

1. Situació actual del projecte de país de conformació d'una xarxa de reserves forestals destinades a la lliure dinàmica natural, amb primer focus a la Serralada Transversal: avenços, sinergies, necessitats i full de ruta
2. Establiment d'un fons econòmic de compensació a la propietat forestal nodrit pel Fons del Patrimoni Natural, per eines i instruments de valorització dels serveis ecosistèmics dels boscos més madurs, i per fons europeus (Next Generation, FEADER, Horizon Europe,...).
3. Eines de valorització dels serveis ecosistèmics: Compensanatura, crèdit CO2, salut i benestar,...
4. Programa de reinversió parcial de la compensació a la propietat en actuacions de millora de la resiliència del mosaic agrosilvopastoral i de foment de la transició ecològica i social en el medi rural.
5. Promoció d'un Clúster de foment de la sostenibilitat forestal com a plataforma de referència amb projecció europea i mediterrània, i amb seu a la Garrotxa.
6. Full de ruta

Organitza:

Ajuntament
de Sant Feliu de Pallerols
(Vall d'Hostoles)

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Diputació de Girona

Moderadora: **Beatriu Tenas i Torres**. ICHN, biòloga especialitzada en ecologia i desenvolupament rural estratègic

9:00 - Benvinguda

- **Artur Colomer i Buchner**. Alcalde de Sant Feliu de Pallerols. *Transcendència del projecte pel municipi i al territori*

BLOC 1. Situació actual del projecte de país de conformació d'una xarxa de reserves forestals destinades a la lliure dinàmica natural, amb primer focus a la Serralada Transversal

- **Jaume Hidalgo i Colomé**. Enginyer de monts, President de l'Associació SÈLVANS. *Moment decisiu pel projecte de país*
- **Iolanda Sánchez**. Advocada i administradora de finques experta en custòdia. *Mandats normatius i estratègics vigents*

BLOC 2. Establiment d'un fons econòmic de compensació a la propietat forestal nodrit pel Fons del Patrimoni Natural, per eines i instruments de valorització dels serveis ecosistèmics dels boscos més madurs, i per fons europeus

- **Josep Vila i Subirós**. Director del Campus Patrimoni Cultural i Natural de la Universitat de Girona. *Exemples d'èxit d'instruments econòmics a nivell europeu*
- **Terhi Koskela** (ONLINE, en anglès). Institut de Recursos Naturals de Finlàndia (Luke). *Programa voluntari de pagament per serveis ambientals de Finlàndia per a la conservació de boscos d'alt valor ecològic "METSO" (2008-2025)*
- **Quim Coch i Roura**. Associació de Propietaris Forestals de Camprodon i Associació de Propietaris de l'Alta Garrotxa. *La propietat forestal com a actor clau: Necessitat d'un retorn econòmic en virtut dels beneficis socials i ambientals d'aquests boscos*
- **Joan Ramoneda i Molins**. Propietat forestal de la Garrotxa. *La imperativa internalització dels intangibles del bosc*
- **Sandra Carrera i Bonet**. Directora de la Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN). *L'instrument econòmic com a reforç de la custòdia*
- **Ulf Tielking** (ONLINE, en anglès). Assumptes de

l'Autoritat Suprema de Boscos i Caça. Ministeri d'Agricultura i de Medi Ambient de l'Estat de Mecklenburg-Pomerània Occidental (Alemanya). *Treballant la valorització econòmica dels serveis ecosistèmics dels boscos a Mecklenburg-Pomerània Occidental*

[10 minuts de torn obert de paraules]

BLOC 3. Eines de valorització dels serveis ecosistèmics: Compensanatura , crèdit CO2, salut i benestar,...

- **Stefan Esser**. Canvi Global i Innovació de SÈLVANS. *Complementació del Fons del Patrimoni Natural amb d'altres eines de valorització; implicació del sector privat*
- **Oscar Schwendtner** (ONLINE). Enginyer de monts especialista en planificació i gestió forestal. *La transcendència dels boscos més madurs en l'embornal del carboni.*
- **Gemma Barceló**. Responsable de Reglamentació i Coordinació Científica d'Aigües Danone (Font Vella i Lanjarón). *La importància de poder treballar en el món local els crèdits de carboni*
- **Maria Passalacqua**. Directora del ClubEMAS (Associació d'organitzacions registrades EMAS a Catalunya). *L'eina CompensaNatura per a la implicació de les empreses amb la màxima qualitat ambiental*
- **Sílvia Gili i Olmeda**. Cooperativa SÈLVANS. *Una xarxa de boscos amb funcionalitat terapèutica com a nou actiu per a la salut pública*
- **Xavier Puig i Oliveras**. Director del Parc Natural de la Zona Volcànica de la Garrotxa. *La valorització de la xarxa com a font de riquesa del medi rural*
- **Patrick Van Laake** (ONLINE). Consultor de l'ONU sobre el programa REDD+ i especialista en gestió dels ecosistemes al Fons Verd per al Clima. *Encaix del programa Sèlvans dins els esforços globals per a la preservació del nostre capital natural més excepcional*

[10 minuts de torn obert de paraules]

10:50 a 11:10 - Pausa cafè

BLOC 4. Programa de reinversió parcial de la compensació a la propietat en actuacions de millora de la resiliència del mosaic agrosilvopastoral i de foment de la transició ecològica i social en el medi rural.

- **Xavier Oliver i Martínez-Fornés.** Institució Catalana d'Història Natural (ICHN). *La transcendència de restaurar un mosaic més biodivers i resilient*
- **Marta Carola Diaz-Aguado.** Propietat forestal de l'Alt Empordà. *Recuperació d'espais oberts i infraestructura ramadera mercès a la compensació dels drets de tala*
- **Conxita Esteba i Bech de Careda.** Propietat forestal de l'Alt Empordà. *Cercant l'equilibri entre la productivitat forestal i ramadera, la prevenció d'incendis, i la preservació del patrimoni forestal singular*
- **Rosa Galindo i Solé.** Propietat forestal del Berguedà. *El potencial social de la gestió integral i transformadora de la forest del Pla de l'Orri*

[10 minuts de torn obert de paraules]

BLOC 5. Promoció d'un clúster de foment de la sostenibilitat forestal com a plataforma de referència amb projecció europea i mediterrània, i amb seu a la Garrotxa

- **Josep M. Vidal-Ribas.** Propietat forestal de la Garrotxa. *El model de clúster com a eina de cooperació entre la propietat forestal i els actors socio-ambientals i econòmics*
- **Josep Maria Garcia Picola.** Propietat forestal de la Garrotxa. *Una oportunitat per al territori des de la dimensió social*
- **Joan Ramon Veciana i Martínez.** Alcalde Sant Hilari Sacalm. *L'experiència a Guillerics del tàndem Ajuntament de Sant Hilari Sacalm - Aigües Danone (Font Vella i Lanjarón) - Sèlvans*
- **Santi Reixach i Garriga.** President del Consell Comarcal de la Garrotxa. *Acció sinèrgica i cooperació públic-privada a nivell supramunicipal*

[10 minuts de torn obert de paraules]

12:20 - Conclusions i cloenda

- **Lluís Amat i Batalla.** Diputat delegat de Medi Ambient de la Diputació de Girona. *Experiència de la Diputació de Girona en l'Instrument Econòmic. Present i futur*
- **Anna Sanitjas i Olea.** Directora General Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi de la Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. *Un catàleg de boscos singulars i boscos madurs com a nou recurs forestal per millorar i dinamitzar un territori més resilient*
- **Anna Barnadas i López.** Secretària d'Acció Climàtica de la Generalitat de Catalunya. Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural. *Contribució del Fons del Patrimoni Natural en la configuració d'aquesta infraestructura verda essencial*

Organitza:

Ajuntament
de Sant Feliu de Pallerols
(Vall d'Hostoles)

Amb el suport de:

Diputació de Girona

RESUM de la ponència de Terhi Koskela (en anglès) "Programa voluntari de pagament per serveis ambientals de Finlàndia per a la conservació de boscos d'alt valor ecològic METSO (2008 – 2025)"

El programa METSO és una iniciativa conjunta del seu Ministeri de Medi Ambient i del seu Ministeri d'Agricultura i Silvicultura; l'objectiu és aturar la reducció continua d'espècies i hàbitats forestals, i establir una tendència favorable pel que fa a la conservació de la biodiversitat forestal.

Amb aquesta finalitat, se li ofereix a la propietat forestal destinar VOLUNTÀRIAMENT rodals de les seves finques a dinàmica natural; a canvi, se li ofereix una COMPENSACIÓ total, bàsicament en funció de la vàlua biològica i el temps pel que s'estableix la reserva.

Un dels èxits del programa ha estat la clara diferenciació d'objectius i rols entre els dos Ministeris:

- El Ministeri de Medi Ambient treballa per establir una xarxa de reserves forestals gestionades a dinàmica natural que abastin 96.000 hectàrees, havent-hi assolit l'any 2020 un 82% d'aquest objectiu (66.000 ha dins propietats privades, i 13.000 ha protegides en boscos estatals). Ofereix i gestiona amb la propietat forestal interessada compensacions úniques permanents (mantenint la propietat), la compra de boscos, l'establiment de reserves naturals temporals sobre 20 anys, així com permutes de terrenys. Entre 2008 i 2020 ja ha destinat al programa 324,1 milions d'Euros.
- El Ministeri d'Agricultura i Silvicultura treballa per promoure la protecció de la biodiversitat en 82.000 ha d'hàbitats forestals dins boscos gestionats comercialment, havent-hi assolit un 63% d'aquest objectiu l'any 2020. Ofereix i gestiona amb la propietat forestal subsidis mediambientals forestals sobre 10 anys (46.500 ha assolides) i projectes ambientals més puntuals sense cost per a la propietat (fins ara sobre 5.000 ha). Entre 2008 i 2020 ha destinat al programa 84,5 milions d'Euros.

El programa ha canviat la percepció de la conservació de la natura a Finlàndia. La claredat i estructura del programa ha mogut a un nombre creixent de propietats forestals a interessar-se per preservar hàbitats forestals d'alt valor ecològic, oferint els seus boscos per a una conservació temporal o permanent.

Com a plantejament voluntari ha rebut un extraordinari suport per part tant de la propietat forestal, com de les ONGs, com de companyies fusteres i autoritats regionals; a la vegada, ha promogut la col·laboració i entesa entre totes aquestes parts. "METSO" ja és una marca acceptada i que gaudeix d'una bona reputació.

L'acurat seguiment del programa demostra que les reserves establertes generalment son d'alt valor ecològic; la implementació de METSO ha ajudat a incrementar el coneixement i la percepció sobre la biodiversitat i els serveis que ens ofereix tant a nivell de societat, com dels actors implicats.

RESUM de la ponència de Ulf Tielking (en anglès) "Treballant la valorització econòmica dels serveis ecosistèmics dels boscos a Mecklenburg-Pomerània Occidental"

La natura sempre ha proveït a les persones de bens, aire net sense cost, aliments, matèries primeres, espais de recreació, etc. Durant dècades, hem donat això per descomptat, i subestimat l'impacte de les nostres accions; hem parat massa poca atenció als serveis ecosistèmics oferts pels boscos... fins i tot podríem dir que els hem donat per descomptats... però no és així.

Davant la necessitat de diagnosticar i quantificar els serveis ecosistèmics dels boscos, el Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient de Mecklenburg-Pomerània Occidental va comissionar l'informe d'experts "Avaluació econòmica dels serveis ecosistèmics dels boscos del Land de Mecklenburg-Pomerània Occidental".

L'estudi mostra que els serveis ecosistèmics dels boscos de M-PO sumen més de 450 € / hectàrea / any pels serveis de clima i protecció de la natura, recreació, proveïment d'aigua potable net, i protecció davant del soroll. Es deriva de l'estudi que quasi 2/3 dels serveis analitzats ofereixen protecció davant del canvi climàtic; un 16% respectivament corresponen a serveis de protecció de la natura i de recreació; un romanent de menys del 5% equival als serveis de proveïment d'aigua potable neta, i protecció davant del soroll. Així, el bosc és molt més que "merament" un productor de fusta. Els serveis ecosistèmics més que doblen els ingressos per la venda de fusta.

La provisió sostenible dels serveis ecosistèmics, que s'emmarca dins l'univers de la gestió forestal propera a la natura, requereix a dia d'avui d'una base financera diferent, d'un canvi de paradigma. Té sentit a nivell polític i econòmic que, en un moment quan les emissions CO2 provinents de les indústries i de les llars - i que malmeten el nostre clima - es sotmeten a impostos, es premii financerament la capacitat dels boscos per fixar CO2 en les forests i els productes fusters.

D'aquesta forma, a Alemanya, els òrgans d'experts (Conferència dels Ministres d'Agricultura i Conferència dels Ministres de Medi Ambient) fa dos anys que debaten una "recompensa climàtica forestal" (basada en superfície d'hectàrees) que pugui assegurar la remuneració necessària per assegurar els serveis protectors del clima dels boscos. S'està considerant un sistema de contractes amb la propietat forestal per al proveïment de "serveis de protecció del clima per a la societat", amb un estàndard de rendiment de comptes.

La societat ha d'acceptar per fi premiar els serveis ecosistèmics; la remuneració dels serveis ecosistèmics és un element central de la política forestal, i sobretot de l'acció de protecció mediambiental i climàtica.

II FÒRUM D'IMPULS D'UN INSTRUMENT ECONÒMIC DE VALORITZACIÓ D'UNA XARXA MEDITERRÀNIA DE BOSCOS GESTIONATS A DINÀMICA NATURAL

Sant Feliu de Pallerols, la Garrotxa, 15 d'octubre de 2021

Versió íntegra del FÒRUM disponible al canal de Youtube de SÈLVANS: <https://youtu.be/Dq9Xw8YCSjQ>

Principals conclusions del II FÒRUM SÈLVANS, celebrat a Sant Feliu de Pallerols el dia 15 d'octubre de 2021

En un context de palpable sensació d'entesa, acord i oportunitat entre les diferents parts participants i interessades, des de SÈLVANS destaquem les següents conclusions derivades del II FÒRUM :

1. Existeix un mandat normatiu i estratègic vigent, a nivell català i europeu, per establir una xarxa de boscos singulars, madurs i gestionats a dinàmica natural. Catalunya es troba encara als inicis del desplegament d'aquest mandat, amb només un 1,43% de la seva superfície forestal "protegida", de camí cap a un 5% plantejat per SÈLVANS per l'any 2030 (en línia amb la mitjana europea), i del 10% de superfície terrestre amb protecció estricta que mana el nou Pacte Verd Europeu (a través de la seva Estratègia de Biodiversitat, i nova Estratègia Forestal). Malgrat tractar-se d'un inici molt modest, es constata l'enorme avenç aconseguit per SÈLVANS a nivell de teixit de diagnosi d'aquests boscos (fins al 2,4%), teixit d'aliances i sinergies, i plantejament per assolir l'objectiu previst...
2. La propietat forestal palesa de manera contundent que la única fórmula vàlida per implementar una xarxa de boscos gestionats a dinàmica natural a Catalunya és comptar amb instrument econòmic d'envergadura per compensar a la propietat forestal pel fet de gestionar part de les seves finques a dinàmica natural, com a via per donar valor als serveis ecosistèmics que produeix la seva forest d'alt valor ecològic, més enllà de la fusta i dels productes i materials no fusters. La necessitat d'aquesta via es fa encara més palesa tenint en compte que la propietat forestal és privada en un 75% de la superfície arbrada catalana (i en un percentatge molt major a nivell de bosc de muntanya baixa i de bioregió mediterrània). Davant d'aquesta necessitat, es constata l'enorme oportunitat que representa el Fons del Patrimoni Natural com a fons nodrit de la nova taxa de CO₂; un fons ja operatiu i que compta amb els suficients recursos econòmics per fer efectiva l'esmentada compensació a la propietat a curt i mig termini, mentre es posen en marxa d'altres instruments de valorització (p.e. crèdit de carboni, compensació de l'ocupació del sòl, valorització de la salut i el benestar, règim hídric, etc.).
3. El desplegament de la xarxa s'ha de dur a terme mitjançant una estructura tècnica que aglutini l'experiència i equip tècnic de Sèlvans. Durant l'acte diverses persones van emfatitzar SÈLVANS com l'entitat que més ha treballat el projecte en el territori (com a mínim, des de 2005), i aplaudir el gran respecte que té pel que fa als interessos de la propietat, tot tenint-la sempre en compte, així com el seu desplegament i visió realista i sempre d'acord amb el territori i els actors que l'integren.
4. Es constata l'enorme potencial pel que fa a la reinversió dels pagaments per serveis ambientals pel que fa a la dinamització i promoció d'un mosaic agrosilvopastoral i un territori i món rural resiliència. També, les enormes oportunitats que presenta el plantejament de SÈLVANS a nivell social i econòmic, amb foment de llocs de treball emmarcats en una economia verda.

Organitza:

www.selvans.ONG

Ajuntament
de Sant Feliu de Pallerols
(Vall d'Hostoles)

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Diputació de Girona

5. Des de SÈLVANS, s'emfatitza la necessitat d'incorporar el conjunt de tipologies forestals arbrades a la xarxa, a la vegada que treballar el repte d'establir-ne grans reserves forestals i santuaris forestals de biodiversitat en el nostre territori, també per maximitzar uns serveis ecosistèmics vitals (per exemple l'efecte embornal d'aquests boscos, o l'efecte de conca hidrogràfica).
6. En conclusió, ens trobem en un moment decisiu per lluitar contra l'actual emergència climàtica i ecològica, com a OPORTUNITAT per avançar cap a un canvi de paradigma pel que fa a la relació entre els éssers humans i la natura i el desenvolupament del món rural, en línia amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible.
7. Els grups de treball creats arran del FÒRUM representen una excel·lent oportunitat per avançar sobre els temes d'interès específic per a cada grup:
 - PROPIETAT FORESTAL, pel que fa a la necessitat de generar-li un retorn que afavoreixi la seva implicació
 - TEIXIT EMPRESARIAL, pel que fa a la creació d'un clúster i a operar instruments per compensar els seus impactes
 - ENS LOCALS I ÒRGANS GESTORS D'ESPais NATURALS, pel que fa a l'oportunitat del projecte per dinamitzar el territori i assolir-ne la seva resiliència

Per últim, des de SÈLVANS volem agrair a tothom la seva participació, i especialment el suport rebut per part del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, i de la Diputació de Girona, actors amb que estem avançant i volem avançar en relació a la conformació d'una xarxa catalana de boscos gestionats a dinàmica natural, amb un primer focus dins l'àmbit de la Serralada Transversal; una xarxa com a veritable infraestructura verda de país, i eina de transformació ecològica i social del territori.

Per a qualsevol dubte o consulta, si us plau dirigiu-vos a **info@selvans.ONG**

Organitza:

Ajuntament
de Sant Feliu de Pallerols
(Vall d'Hostoles)

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Climàtica,
Alimentació i Agenda Rural

Diputació de Girona

